

La nova censura espanyola

A Europa es llancen advertiments, ignorats per l'Estat espanyol, que l'Olimpíada del 92 a Barcelona també serà punt de reunió d'elements propis i estrangers que no tindran res a veure amb l'esport, i que podrien aprofitar la densitat humana dels Jocs per a desfermar una sèrie d'actes no precisament oficials.

A. Solé (Gran Bretanya)

Aquí comença el descabellament del tema tabú dels propers cinc anys a l'Estat espanyol: l'assumppte de la seguretat, o manca de seguretat, que envoltarà els Jocs Olímpics 1992 a Barcelona.

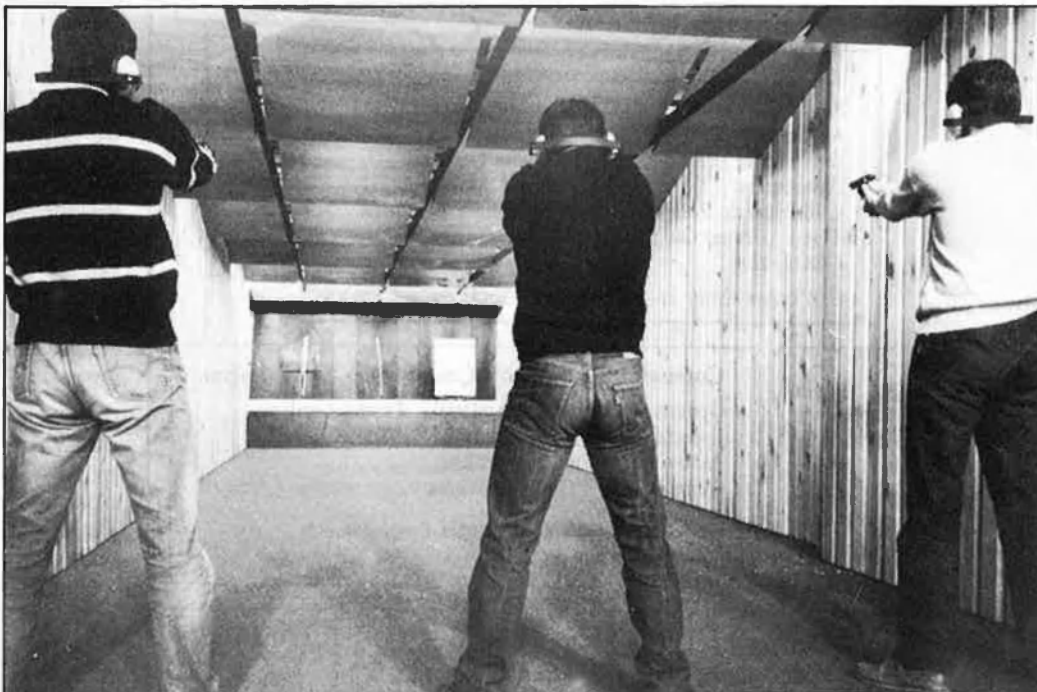
Els atemptats Hipercor, consolat americà, locals del bar Iruna —i els anteriors— assenyalen clarament una gradual i creixent escalada en les explosions i els atacs comesos en aquesta capital, a mesura que s'acosta aquell any. ¿Mera coincidència, o n'hi ha hagut avisos?

N'hi ha hagut, almenys en la gran premsa internacional. L'autor d'aquesta crònica els segueix de fa una pila de mesos, té i ha

constatat, també, amb (relativa) sorpresa, que els mitjans informatius de l'Estat espanyol no se'n fan ressò. Fins i tot he tramès cròniques radiofòniques en català a una important emissora de Barcelona, reproduint —per considerar que era d'evident interès públic— textos d'articles del *Times*, *Daily Telegraph* i d'altres diaris de Londres, on s'expressaven temors entorn de possibles atemptats durant l'Olimpíada de Barcelona.

Fins i tot s'ha començat a especular amb escenaris: un dels retalls que conservo de la premsa anglosaxona del 87 dedica diversos paràgrafs a la, de moment hipotètica, amenaça d'un atac amb coets SAM-7 contra un dels molts avions de passatgers que per aquella època, per força, aterraran, en més gran nombre que mai, a l'esquifit aeroport del Prat. I és que nombroses podrien ser, en potència, les parts interessades que l'Olimpíada barcelonina del 92 s'acabés de forma sagnant com la de Munic.

No obstant això, segueix impassible, dins l'Estat espanyol, el sistemàtic i in-

Malgrat tots els mutismes oficials, ¿hi ha una coordinació policial efectiva que pugui garantir la seguretat olímpica?

teressat silenci oficial sobre aquests perills. Personalment, a aquestes altures considero que les instàncies de Madrid han decidit d'observar en tot aquest afer exactament la mateixa tàctica observada abans de l'ingrés al Mercat Comú amb totes les informacions estrangeres que avisaven dels grans inconvenients econòmics de la incorporació: ignorar-les, i assegurar-se que tothom les ignorarà.

La interessant metodologia d'aquesta nova modalitat de censura espanyola —progressivament perfeccionada pels socialistes en el poder, sobretot d'ençà de la seva segona victòria electoral consecutiva— la resumia així el 10 d'octubre del 86 el corresponsal del *Guardian* a Madrid, Paul Ellman:

«A primera vista —escrivia— al cap de deu anys de democràcia, Espanya sembla haver-se pronunciat per una gestió professional oberta entre el govern i els mitjans informatius. La realitat, però, és un poc més tenebrosa, a causa, sobretot, de les pressions de què són objecte les redaccions de notícies de la televisió i la ràdio, i als mètodes

més subtils emprats per a tenir a ratlla els diaris... En molts casos, l'èxit d'un periodista depèn del ministeri que li hagi tocat cobrir. El d'Afers Estrangers duu a terme una gestió informativa veritablement sofisticada, però d'altres, com ara Interior i Justícia, mostren envers els periodistes que pregunten massa una actitud digna de la dels temps de la dictadura de Franco... Bàsicament, els periodistes de RTVE i de l'agència de notícies EFE diuen el que els manen, trobant-se com es troben a les ordres de nomenaments polítics...».

Els «mètodes més subtils emprats per a tenir a ratlla els diaris», són, és clar, els *desinteressats* consells als directors de periòdics —mai per escrit, sempre per telèfon o en un *tête-à-tête*— en el sentit que, de moment, més val no tocar certs temes, per innecessaris, contraproductius, massa conflictius, impopulars o arriscats; i també que determinats personatges són intocables (com ara no pocs caps d'estat llatinoamericans, per l'única raó que no li agrada —que la premsa espanyola es fiqui amb ells— a una altíssima i po-

Comissió Superior de Seguretat Olímpica

President: Secretari d'Estat per a la Seguretat **Rafael Vera**
 Vocals: Conseller de Governació de la Generalitat **Agustí Bassols**
 Governador vilvil de Barcelona **Ferran Cardenal**
 Director general de la Policia: **J. M. Rodríguez Colorado**
 Director general de la Guàrdia Civil: **Luis Roldan**
 Director general de Protecció Civil: **Rafael Martínez Quejero**
 Regidor de Protecció Ciutadana **Guerau Ruiz Pena***
 Conseller delegat del COOB-92 **Josep Miquel Abad**

És l'òrgan polític que elabora i garanteix el compliment dels plans de Seguretat.

Gabinet d'Assessorament Tècnic

Ministeri d'Interior **Antonio Figueruelo**
 Ministeri de Defensa **Manuel Blanco**
 Generalitat **Jaume Curbet**
 Ajuntament **Angel Abad**
 Comissari de Policia **Benedito Carballeira**
 Tinent coronel Guàrdia Civil **Guillermo Ostos**
 COOB-92 **Lluís Ballbé**

És l'òrgan tècnic encarregat d'assessorar en la CSSO

Àrees

d'Acreditacions de Relacions amb Mitjans de comunicació d'Informacions de Transmissions
 d'Ensinistrament de gossos de Formació de personal d'Adquisició de material

Comissió de Direcció i Coordinació de les Forces

Governador civil de Barcelona **Ferran Cardenal**
 Especialistes de la Policia Autònoma, Policia Nacional, Guàrdia Civil i Guàrdia Urbana

És l'òrgan operatiu encarregat desplegament policial. Encara no constituïda

Subcomissió de la Policia nacional

Subcomissió de la Guàrdia Civil

Subcomissió de la Policia Autònoma

Subcomissió de la Policia Municipal

Subcomissió Protecció Civil Creu Roja i Bombers

* L'actual regidor ja no és **Guerau Ruiz Pena**, sinó **Joan Blanch**, però aquest encara no ha participat en cap reunió del CSSD.

¿Una seguretat incontrolable des de Barcelona?

d'aquesta situació d'inferioritat informativa rau en el quasi absolut desconeixement que tenim del que s'amaga o es deixa d'amagar a Barcelona en l'àmbit dels nous terrorismes transnacionals.

Per exemple: atès el possible protagonisme violent dels islàmics a Barcelona una vegada arribat el 92 o fins i tot abans, del qual ara ja es parla cada vegada més obertament, ¿algú de la professió periodística catalana és coneixedor de si hi ha a la ciutat, de sobtada o amb el coneixement no explícit del poder central, alguna oficina

pular figura del Regne, el nom del qual és tabú). Justament fa ben poques setmanes —¿relacionat potser amb els Jocs Olímpics?— Jaume Lorès ens asabentava, en aquest mateix setmanari EL TEMPS, de la *intocabilitat* d'en Samaranch...

Sense cap accés directe —per no disposar d'estat propi— als circuits privilegiats d'informació estatal, com són les filtracions de favor dels serveis d'intel·ligència estatals i del correu diplomàtic de què gaudeixen determinats periòdics de la capital espanyola, la premsa de Barcelona es troba encara més mediatitzada que la de Madrid, i s'enfonsa gradualment en un vergonyós provincianisme passiu, sense que els seus responsables vulguin reclamar res del que és més urgent, atesa la lamentable situació actual, com seria, per exemple, una agència de notícies catalana.

En el tema central que ens ocupa —el de la seguretat en els Jocs Olímpics del 92— un dels molts problemes

Seguretat incerta

Josep-M. Pasqual

Quan falten poc més de quatre anys per als Jocs Olímpics de Barcelona, se sap ben poc com serà la seguretat de la Barcelona del 92. El Gabinet d'Assessorament Tècnic encara no ha elaborat cap paper i fins ara es limita a resoldre qüestions de logística —com ara del lloc d'ubicació— o aprofitar per anar a espigar a Calgary, com ho han fet la majoria de departaments del COOB-92.

El que sí que es va filtrar als mitjans de comunicació són els eixos bàsics d'un hipotètic programa de Seguretat Olímpica, que comprèn quatre grans objectius: la prevenció enfront de l'actuació de delinqüents

comuns, les alteracions d'ordre públic i els actes terroristes i les actuacions d'emergència. I que defineix uns espais a protegir: la Vila Olímpica (zona de màxima seguretat), les instal·lacions esportives, el centre de premsa, els itineraris esportius, el centre de transports, els atletes i un determinat nombre de llocs estratègics.

També és coneguda la primera fase de l'organigrama de la Seguretat Olímpica (reproduït al marge). Tres comissions d'aquest organigrama ja tenen quasi definida la composició —la Comissió Superior de la Seguretat Olímpica —CSSO—, la Comissió de Direcció i Coordinació de les For-

del Mossad? (a Madrid ja n'hi ha una des de fa molts mesos). Diem això perquè l'existència o no d'una oficina d'aquesta mena a Barcelona fóra un factor important de cara a eventuais *régléments de comptes olímpics* entre moros i jueus pels carrers de la ciutat comtal (sobretot, ara que hauria quedat demostrada l'arribada des de Líbia a diversos països europeus de grans quantitats del perillós explosiu txec *Semtex*, que han estat emmagatzemades clandestinament al continent, sense que els francesos n'hagin pogut descobrir la finalitat exacta).

Malgrat l'aparició del fenomen Terra Lliure, fins fa cosa de dos anys els aparells de seguretat i intel·ligència espanyola i nord-americans no atorgaven pràcticament cap importància seriosa a la possibilitat d'un esclat de terrorisme a Catalunya, ni autòcton ni importat. Juntament amb els aparells francès i britànic, Madrid i Washington fonamentaven aquesta actitud en el fet de no trobar-se Catalunya encara, ni de bon tros, en una situació CO-IN (*Counter-Insurgency*) com l'Ulster o el País Basc, i atesos els baixíssims continguts d'HUMINT (*Human Intelligence*), i SIGINT (*Signals Intelligence*).

Ara ja no n'estarien tant segurs, però bé que de moment no sembla que els amoïnini massa les continuades activitats, per desconcertants i misterioses que siguin, de la petita franja violenta autòctona. Sempre de moment, el veritable problema que es perfila per aquest període 88-92 és més aviat que grups estrangers de signe ultraradical

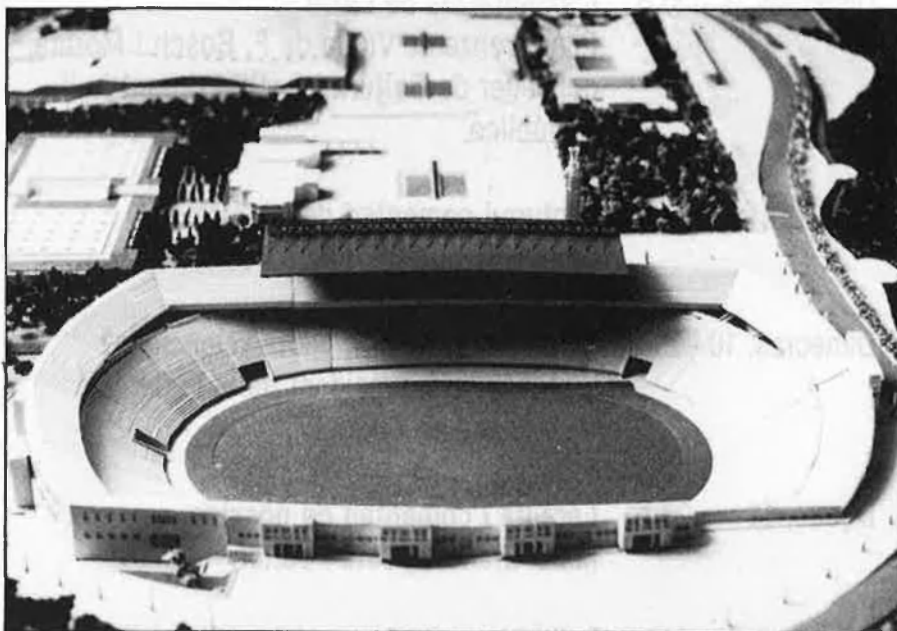
vulguin aprofitar l'avinentesa de l'Olimpiada per fer demostracions propagandístiques de força, mitjançant algun sabotatge espectacular.

Una de les raons de la inquietud dels altres quant al 92, i que periòdicament motiva l'aparició de titulars com «Barcelona faces joint Terror Threat» i d'altres per l'estil, és el mateix 1992.

Sortosament per als eventuais terroristes, aquell any... però deixem que siguin els mateixos experts europeus els que ens ho expliquin. Comentant la preocupació dels màxims caps de policia britànics i europeus per la seguretat en el transcurs de l'any 1992 —el

termini final de remoció de les fronteres interior comunitàries— el secretari general de la Federació de Policia d'Anglaterra i Gal·les, inspector P. Tanner, declarava al *Times* de Londres (18 d'octubre del 87): «Em varen sorprendre les increïbles divisions existents entre les diferents forces de policia europees, i més que res em va esfereir que els polítics segueixin assegurant que les fronteres saltaran el 92, sense haver-se preocupat de reflexionar sobre el problema».

Es referia a la reunió que van celebrar a Brussel·les, el passat novembre, alts funcionaris de policia i justícia d'onze estats europeus entorn del pro-

La preocupació per la seguretat en els Jocs ultrapassa les fronteres de l'Estat espanyol.

ces de Seguretat i el Gabinet d'Assessorament Tècnic— i estan presidides respectivament pel secretari d'Estat per a la Seguretat —Rafael Vera—, pel governador civil de Barcelona —Ferran Cardenal— i pel representant del Ministeri de l'Interior —Antonio Figueruelo—. Contra aquest total control que exerceixen els representants de l'administració de l'estat s'han alçat algunes veus, entre les quals hi ha la de l'ex-director general de Seguretat Ciutadana de la Generalitat —Miquel Sellarès—, que qualificà la designació de Vera d'«ofensa a la nostra capacitat d'autogovern» i criticà la «marginació en què s'han de veure els representants de les institucions elegides directament pel poble de Catalunya».

Des del mateix COOB'92 es pretén mantenir la qüestió de la Seguretat Olímpica com el gran secret dels Jocs.

Això no ha impedit que els experts en temes de seguretat ja hagin avançat detalls tècnics tan novedosos com que la Vila Olímpica inclourà la vigilància del subsòl i de l'aire o, econòmics, com que caldran inversions superiors als 5.000 milions per a millorar els equipaments de les forces policials que intervinguin en la seguretat dels Jocs.

Davant d'aquestes perspectives —malgrat que Josep Miquel Abad, conseller delegat del COOB-92, asseguri que «en la planificació de la Seguretat Olímpica no participarà cap empresa privada— no han mancat fragments editorials com el de Maria Elisa Corona, directora de la revista *Seguritàcia* —el marató de la seguretat és nostre— i un editorial de la *Revista de Seguridad* del grup ESA-BE: «Els JJOO suposaran un repte empresarial i les nostres empreses te-

nen davant seu la possibilitat d'incrementar la productivitat i de crear expansió», «és clar que el Ministeri de l'Interior portarà el control de tota la seguretat, però ¿tindrà els efectius suficients per a cobrir-ne totes les necessitats? Suposem que li caldrà comptar amb el personal privat de seguretat». O «probablement la seguretat privada serà necessària, es requerirà una estreta coordinació entre les forces de seguretat de l'estat i les companyies privades de seguretat». El Gabinet d'Assessorament Tècnic, format per professionals dels casos de Seguretat Pública i per experts en seguretat, també de les administracions públiques, tindrà en els propers mesos molt a dir sobre la coordinació dels diferents cossos policials que actualment actuen a Catalunya i sobre el protagonisme que en el 92 tindrà la seguretat privada.

PROGRAMACIÓ DE FEBRER-88

- Dimecres, 3 - 20 h. **L'experiència de l'exili**
Pilar Trenzano. Vídua de F. Bosch i Morata, conseller de Cultura i Sanitat durant la II República.
- Dijous, 4 - 20 h. **Lectura i comentari de poesies**
Vicent Berenguer, poeta i editor.
- Dimecres, 10 - 20 h. **¿Què passa amb la pilota valenciana?**
Víctor Inurria, president de la Federació Valenciana de Pilota.
- Dijous, 11 - 20 h. **Lectura i comentari de poesies**
Marc Granell, poeta i editor.
- Dimecres, 17 - 20 h. **Política econòmica territorial al País Valencià**
Rafael Castelló, periodista.
- Dijous, 18 - 20 h. **Lectura i comentari de poesies**
Eduard Verger, escriptor.
- Dimecres, 24 - 20 h. **Falles, traques i bunyols: l'espectacle valencià**
Rafael Company i Mateo, becari de la Universitat de València.
- Dijous, 25 - 20 h. **Una nova visió de «L'espill», de Jaume Roig**
Rosana Cantavella, professora del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València.

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

Moratin, 15, 5a.

46002 València

Telèfon: 351 17 27

blema del terrorisme internacional i el contraban d'armes, reunió on els caps de policia britànics i danesos es van picar les crestes amb els francesos i els alemanys (aquests darrers, amb el suport dels americans).

Sobretot els francesos insistiren en la necessitat, una vegada arribat el primer dia de gener del 92, d'introduir un document europeu d'identitat, i una força de policia europea amb atribucions per practicar detencions en qualsevol dels dotze països de la Comunitat. El model a imitar serà el federal nord-americà, però, la decisió, l'ha qualificada de bogeria Bill Wilson, l'inspector cap del Royal Ulster Constabulary —segons diuen reconèixer els altres països, probablement la millor força antiterrorista d'Europa—, segons el qual l'eliminació de les fronteres interiors comunitàries representaria un gran avantatge per als terroristes.

Vol dir tot això que entre el nou document europeu d'identitat i les divisions sobre les fronteres, el 1992 serà un any de confusió i gelosies policials, probablement una situació ideal per als sabotejadors professionals.

Els darrers avanços de seguretat europeus realitzats el 1987 en l'apartat d'explosius comercials, els depòsits i magatzems dels quals ara es troben més ben vigilats que mai; i també en l'apartat de visats, ara o tot seguit amb terminals informàtiques per als còsols, que els permetrà d'esbrinar si el súbdit estranger que els sol·licita el visat ha visitat algun altre país occidental, o si amb anterioritat li han refusat algun visat, i per què (però això només per als còsols de les set nacions industrialitzades del món), encara ensopenguen amb el gravíssim inconvenient del plàstic: les armes de foc desmuntables de plàstic dur, i els explosius de plàstic tou, cada vegada més comprimibles i emmotllurables —això sense parlar dels nous temporitzadors a prova de fallades, sincronitzables per a fer explosió, a voluntat, entre 5 minuts i 832 hores o quasi 35 dies.

Però el punt més preocupant serà, enmig de l'esmentada inòpia informativa nacional, el sens dubte fenomenal augment de contingut HUMINT que ara començarà d'enregistrar Barcelona a mesura que transcorren els darrers cinquanta mesos i s'acosta l'any olímpic 1992: mercenaris, fanàtics polítics, il·luminats religiosos, agents provocadors, espies, contraespies, brigadistes i sabotejadors, ja que no tots els visitants propis i estrangers seran fans de l'esport, aquell any. Tant de bo no tinguem, al capdavant, cap sorpresa dolorosa. □